



۵ پرده مهم اوج گیری نرخ تورم ایران در یک دهه اخیر تنگناهای تولید در اقتصاد ایران

انتظارات است. بنابراین هر چند کاهش نرخ رشد نقدینگی و پایه پولی یک اقدام مثبت تلقی نشده، اما تنها کانال اثر گذار روی تورم نیست و باید با درمان ریشه‌ای اقتصاد نیز همراه باشد.

■ **افزایش سهم خالص بدهی بانک‌ها از پایه پولی** طی یک سال گذشته

علاوه بر این موضوع، باید توجه کرد که کاهش رشد نقدینگی و پایه پولی در ماه‌های اخیر، از سمت بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی (اصلی‌ترین عامل پدید آورنده تورم از کانال پایه پولی) نبوده است. بلکه مشاهده می‌شود سهم این بخش از پایه پولی افزایش نیز پیدا کرده است.

برای مثال در ابتدای سال ۱۴۰۱ پایه پولی حدود ۶۱۱ همت بود در حالیکه ۱۴۳ همت از آن را خالص بدهی بانک‌ها تشکیل می‌داد. مشاهده می‌شود علی‌رغم اینکه پایه پولی در شهریور سال جاری (آخرین آمار در دسترس) به ۹۸۱ همت رسیده است، خالص بدهی بانک‌ها بیش از ۳ برابر شده و رقم ۵۲۱ همت را به ثبت رسانده است. افزایش خالص بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی معمولاً ناشی از پرداخت تسهیلات تکلیفی یا تأمین هزینه‌های مورد نیاز دولت (کسری بودجه دولت) است.

بروز کرده‌اند. برای مثال مثبت شدن نرخ بهره حقیقی (بیشتر شدن ناگهانی نرخ بهره از نرخ تورم) در سال‌های ابتدایی دهه ۹۰، منجر شد تا نقدینگی ایجاد شده در بانک‌ها اصطلاحاً فریز شوند و پس از چند سال با افزایش تورم، این حجم نقدینگی ناگهان در اقتصاد سرازیر شد که برخی از اقتصاددانان بخشی از تورم شدید در سال‌های اخیر را به همان مسئله ارتباط می‌دهند.

■ **برده آخر: انتظارات نقش مهمی در شوک‌های تورمی ایفا می‌کند**

سیاست‌های مختلف و بعضاً متضاد دولت‌ها طی دهه‌های اخیر، تورم بالا، تحریم و روابط بین‌المللی، ضعف تولید در بازارهای جهانی و سایر عوامل مجموعه‌مانند منجر شده تا فعالان اقتصادی گوش به زنگ باشند و با کوچکترین علامتی در بازار، واکنش به همین ترتیب نظام ارزی در یک دام گیر افتاده که سیاست‌گذار را در اتخاذ یک تصمیم بلندمدت و میان مدت ناتوان می‌کند. بررسی‌های نشان می‌دهد شوک‌های تورمی در سال‌های اخیر نیز همبستگی بسیار زیادی با نرخ ارز داشته است. علاوه بر آن سیاست‌های پولی که طی تاریخ اقتصادی گرفته شده است منجر به ایجاد شوک در اقتصاد شده یا با تجمع فشار، پس از چندین سال

به طور کلی نرخ ارز در ایران از بازاری عادی برخوردار نیست چرا که عمق کافی ندارد و به دلیل اینکه مانند یک دارایی مطمئن برای مردم تلقی می‌شود، در زمان افزایش قیمت، تقاضا برای آن افزایش می‌یابد. در حالیکه افزایش قیمت کالا در تورمی عرضه و تقاضا باید به کاهش تقاضا منجر شود. به همین ترتیب افزایش نرخ ارز در ایران، صرفاً آن را از نرخ تعادلی دورتر می‌کند و بازار را بی‌ثبات تر. اما یک مسئله دیگر نیز وجود دارد و آن اینکه در شرایطی که نقدینگی رشد می‌کند و پول داخلی نسبت به پول خارجی ارزان‌تر می‌شود، فشاری در جهت افزایش نرخ ارز پدید می‌آید که سرکوب آن ممکن است تبعات مالی بدتری برای اقتصاد داشته باشد. این در حالیست که کسری تجاری و خروج سرمایه نیز می‌تواند به افزایش نرخ ارز دامن بزند. به همین ترتیب نظام ارزی در یک دام گیر افتاده که سیاست‌گذار را در اتخاذ یک تصمیم بلندمدت و میان مدت ناتوان می‌کند. بررسی‌های نشان می‌دهد شوک‌های تورمی در سال‌های اخیر نیز همبستگی بسیار زیادی با نرخ ارز داشته است. علاوه بر آن سیاست‌های پولی که طی تاریخ اقتصادی گرفته شده است منجر به ایجاد شوک در اقتصاد شده یا با تجمع فشار، پس از چندین سال

سیاست‌های رفاهی و تسهیلات تکلیفی؛ عوارض مصرف‌آمیختش بدون توجه به درمان، در تورم ۴۰ درصدی نمایان شده است!

علاوه بر این موضوع سیاست‌های رفاهی که دولت‌های مختلف در طول پنج دهه اخیر اعمال کرده‌اند، در قالب تسهیلات تکلیفی و تأمین اجتماعی، فشار روی بانک‌ها را افزایش داده و در نهایت منجر به افزایش دارایی‌های بانک مرکزی یا همان پایه پولی از طریق افزایش خالص بدهی بانک‌ها یا دولت به بانک مرکزی شده است که یکی از کانال‌های مؤثر در شکل دهی به تورم در اقتصاد ایران هستند.

شایان ذکر است سیاست‌های رفاهی به طور کلی در جهت عدالت اجتماعی و بهبود سطح زندگی مردم اتخاذ شده‌اند ولی این دست از اقدامات صرفاً درمان آثار تورم هستند و به عنوان مسکن عمل می‌کنند در حالیکه بیماری اصلی درون اقتصاد هنوز وجود دارد. بنابراین این سیاست‌ها زمانی می‌توانند برای جامعه مفید باشند که در درمان‌هایی برای حل ریشه‌ای مسئله تورم اتخاذ شوند و سپس از سیاست‌های رفاهی موقت، مانند داری مسکن برای کاهش درد هنگام درمان تورم استفاده شود.

■ **برده سوم: تنگناهای تولید در اقتصاد ایران**

به طور کلی این باور میان اقتصاددانان وجود دارد که اکثر تنگناهای اقتصادی ایران در بخش صنعت توانایی تولید در بخش اقتصاد و بهینه‌تولید را ندارند و ضمناً با هزینه زیاد و بهره‌وری پایین در تولیدات خود مواجه هستند. علاوه بر این در بخش‌های کشاورزی نیز بهره‌وری پایین است و آمایش سرزمینی مناسبی صورت نگرفته است. این در حالیست که در بخش خدمات نیز فعالیت‌های نامولد زیادی وجود دارد که منجر به هدر رفت پتانسیل‌های تولید در کشور می‌شود.

مجموعه این عوامل به همراه مسائلی دیگر باعث شده تا تولید در اقتصاد هم‌پای مصرف رشد نکند. به همین ترتیب علاوه بر آنکه تولید توان پاسخ کامل به مصرف‌راند داشته است، نتوانسته تا در بازارهای بین‌المللی و خارجی نیز نقش مناسبی ایفا کند.

این در حالیست که تحریم‌ها طی تاریخ اقتصادی ایران نیز منجر به گسست ایران از زنجیره مبادلات بین‌المللی شده است آن‌هم در شرایطی که پیوند اقتصادی کشورها باهم فراوان است و تقریباً هیچ کالای پیچیده‌ای را نمی‌توان یافت که تمامی قطعات آن کاملاً در یک کشور تولید شده باشد. به همین ترتیب تحریم‌ها دسترسی به مواد اولیه تولید را دشوارتر کرد و از این ناحیه نیز با یک شوک در عرضه، رکود تورمی گریبان کشور را گرفت.

■ **برده چهارم: سیاست‌های ارزی و پولی متضاد و نامناسب**

در ایران حاکی از درهم تنیدگی فشارهای تورمی مختلف در بازه‌های زمانی مختلف هستند، اما به طور کلی داستان نوع تورم در ایران از قرار زیر است.

■ **برده اول: کلید خوردن تورم ساختاری با مصرف بیش از توان تولید**

رواج شهرنشینی و سرریز درآمدهای نفتی در اواخر دهه ۴۰ و دهه ۵۰ الگوی مصرفی مردم و سیاست‌های دولت‌ها را تغییر می‌دهد، بر این اساس سطح مصرف مردم افزایش می‌یابد، دستمزد مورد انتظار آن‌ها بالا می‌رود و طرح‌های عمرانی بسیاری کلید می‌خورد.

به دلیل اینکه عرضه و تولید امکان رشد متناسب با افزایش مصرف مردم پس از این زمان را ندارد، این هزینه‌ها به بودجه عمومی دولت سرایت می‌کند و بار روی دوش دولت را سنگین می‌کند. علاوه بر این موضوع عدم پایداری درآمدهای نفتی در کنار هزینه‌های ثابتی مانند حقوق و دستمزد کارکنان دولت و پروژه‌های نیمه کاره، به کسری بودجه دامن می‌زنند و آن را شدیدتر می‌کنند.

■ **برده دوم: جبران کسری بودجه دولت با چاپ پول**

کسری بودجه از طریق چاپ پول توسط بانک مرکزی جبران می‌شود و به بدهی‌های دولت به بانک مرکزی اضافه می‌شود. بدهی دولت یکی از اجزای دارایی‌های بانک مرکزی یا همان پایه پولی است. افزایش پایه پولی یکی از کانال‌های اصلی رشد دهنده حجم پول در جامعه است. به همین ترتیب با تقریباً ثابت ماندن حجم کالاهای تولید شده در اقتصاد در عین اینکه حجم پول در جامعه افزایش می‌یابد، سطح عمومی قیمت کالاها بالاتر می‌رود و تورم پدید می‌آید.

برای فهم بهتر این موضوع فرض کنید در یک اقتصاد در کل ۱۰۰ واحد از یک نوع کالا و ۱۰۰ واحد پول وجود دارد، اگر تعداد کالا تغییر نکند و در عوض حجم پول موجود در جامعه به ۲۰۰ واحد افزایش پیدا کند، آنگاه سطح قیمت هر واحد کالا از ۱ به ۲ واحد افزایش یافته است.

در سال‌های اخیر قانونی تصویب شد که استقراض مستقیم دولت از بانک مرکزی را ممنوع می‌کند و در عوض دولت می‌توانست از طریق استقراض از بانک‌های تجاری، کسری بودجه خود را جبران کند. شایان ذکر است که این اقدام هر چند یک اقدام مثبت در جهت افزایش استقلال بانک مرکزی به شمار می‌آید اما هنوز مشکل اصلی یعنی کسری بودجه ساختاری را حل نکرده و بار آن را از روی دوش بانک مرکزی به گردن بانک‌های تجاری نهاده است. البته این در حالیست که در نهایت نیز عموماً بانک‌ها مجبور به استقراض از بانک مرکزی شده و دوباره در نهایت بار مالی کسری بودجه به بانک مرکزی اصابت می‌کند.

افزایش نرخ تورم یکی از بزرگ‌ترین دل‌مشغولی‌های مردم ایران در چند دهه اخیر بوده است. اخیراً امباحثات بسیاری درباره کاهش رشد نقدینگی و ارتباط آن با تورم مطرح شده است، اما سؤالی که می‌توان مطرح کرد این است که آیا صرفاً با کاهش رشد نقدینگی می‌توان انتظار درمان تورم را داشت؟ برای پاسخ به این سؤال باید ابتدا دلایل شکل‌گیری تورم ایران را فهم کرد.

نرخ رشد نقدینگی یکی از موضوع‌های محوری مورد مباحثات اقتصاددانان در ماه‌های اخیر است. بر اساس آمارهای اقتصادی به طور کلی نرخ رشد نقدینگی در مقایسه با سال ۱۳۹۹ که بعد کاهش قابل ملاحظه‌ای یافته و به زیر ۳۰ درصد رسیده است.

اما چرا نرخ رشد نقدینگی تا این حد برای سیاست‌گذاران و اقتصاد خواننده‌ها اهمیت دارد؟ دلیل این موضوع، همبستگی حرکت تورم با نرخ رشد نقدینگی در بلندمدت است.

به عبارت دیگر این باور در ادبیات اقتصادی وجود دارد که در بلندمدت تورم مشابه با نرخ رشد نقدینگی به تحركات خود ادامه می‌دهد. داده‌های تاریخی از اقتصاد ایران نیز تأیید کننده این موضوع هستند، اما یک مسئله وجود دارد و آن اینکه آیا نرخ تورم صرفاً تحت تأثیر نقدینگی قرار دارد و کاهش نرخ رشد نقدینگی به کاهش تورم خواهد انجامید؟

برای پاسخ به این سؤال نیاز داریم تا به چند سؤال اساسی پاسخ دهیم، تورم چیست؟ چگونه به وجود می‌آید؟ چه آشناری دارد و چگونه باید آن را مهار کرد؟ این پرسش‌ها شاید همان پرسش‌های بنیادینی باشد که سال‌هاست اقتصاد ما با آن درگیر است.

تورم چه آثاری دارد و چگونه ایجاد می‌شود؟ اقتصاد مانند یک ماشین نیست که همیشه به همه جا به یک شکل راه‌اندازی و تعمیر شود، بلکه هر اقتصاد تابع محیط سیاسی و اجتماعی خود و تحت تأثیر کنشگران اقتصادی شکل می‌گیرد، به همین ترتیب شاید یک مشکل مشابه مانند تورم در دو کشور، علل متفاوتی داشته و به راه‌حل‌های متفاوتی نیز نیاز داشته باشد.

تورم می‌تواند فضای سرمایه‌گذاری و کسب و کار را دچار اختلال کند، نظام توزیع درآمد را به هم بریزد، فقر را تشدید کند و منجر به گسترده شدن مشکلات اجتماعی در سطح جامعه شود. مطالعات اقتصادی نشان می‌دهد تورم ممکن است ناشی از فشار تقاضا، فشار هزینه، فشار وارداتی و فشار ساختاری یا انتظارات باشد. مقالات انتشار یافته از مسئله تورم



آگهی مناقصه عمومی

سازمان فرهنگی و ورزشی شهرداری کرمان در نظر دارد جهت انجام پروژه احداث سوله ورزشی محله سلسبیل به مبلغ برآورد اولیه ۱۴,۱۳۳,۹۷۶,۱۵۳ ریال و مبلغ ضمانت شرکت در مناقصه ۷۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به مدت ۵ ماه از طریق برگزاری مناقصه عمومی در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) اقدام نماید.

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی دارای مجوز ابنیه از سازمان مدیریت برنامه ریزی می‌توانند جهت خرید اسناد مناقصه از مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۳ لغایت ۱۴۰۲/۱۱/۲ و جهت تسلیم پیش‌سپرده‌ها تا مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۲ از طریق سامانه www.setadiran.ir اقدام نمایند.

بازگشایی پاکت‌ها مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۴ انجام می‌شود. سایر اطلاعات و جزئیات در اسناد مناقصه و اطلاعات تکمیلی آگهی در سایت شهرداری kermancity.ir مندرج گردیده است.

شماره آگهی: ۱۶۲۵۵۶
شماره میم الف: ۱

مدیریت ارتباطات و امور بین الملل شهرداری کرمان

جمعیت فعال ما واقعی نیست



حمیدحاج‌اسماعیلی
اقتصاددان

چرا جامعه‌خشن شده‌است؟



سعیدمعدیفر
جامعه‌شناس

افراطیون خودشان را صاحبان انقلاب می‌دانند



حسین کتعمانی مقدم
دیرکل حزب سبز

یادداشت

دولت در تله کسری بودجه

تغییر حقوق کارمندان دولت را عصبانی کرد

افزایش ۲ درصدی حقوق کارمندان در مجلس در حالی با واکنش شدید سازمان برنامه و بودجه رویه‌رو شده و به زبانی جدید، از جیب خالی دولت برای پرداخت حقوق می‌گوید که به باور نمایندگان، با وجود تورم بالای ۴۰ درصد و گرانی اجناسی که تورم بیش از ۶۰ درصد دارد، آیا نباید دولت کارمندی که ۱۰ میلیون تومان حقوق دریافت و گوشت را با قیمت ۷۰۰ هزار تومان خریداری می‌کند، اقدامی شود؟

با این حال، به نظر می‌رسد تله کسری شدید بودجه، این روزها دولت را گرفتار کرده است. این در حالی است که تا پیش از این، مقامات دولت سیزدهم، کسری بودجه را رد می‌کردند و از به صفر رسانده کسری بودجه به عنوان دستاورد دولت سیزدهم یاد می‌کردند. سعید احسان

حباب سکه کم می‌شود؟

قیمت واقعی سکه ۲۵ میلیون تومان است؟



در حالی بازار سکه پرتلاطم‌ترین روزهای خود را سپری می‌کند که برخی از تحلیلگران و کارشناسان معتقدند که ورود به این بازارها در حال حاضر باید با کمی شک و تردید همراه باشد؛ چراکه ۶ میلیون تومان از قیمت سکه حباب است و مدعی هستند که عدد واقعی سکه در حدود ۲۵ میلیون تومان است. البته فعالان بازار طلا اعتقاد دارند قیمت کنونی طلا، واقعی است و هر گونه نوسان در قیمت دلار و اونس جهانی طلا، امکان دارد عدد آن را بالا و پایین کند.

کمترین و بیشترین رشد اقتصادی مربوط به چه سال‌هایی است؟

رفع خطر ابرتورم از اقتصاد ایران

۵ پرده مهم اوج‌گیری نرخ تورم ایران در یک دهه اخیر

تنگناهای تولید در اقتصاد ایران

بروز کرده‌اند. برای مثال مثبت شدن نرخ بهره حقیقی (بیشتر شدن ناگهانی نرخ بهره از نرخ تورم) در سال‌های ابتدایی دهه ۹۰، منجر شد تا نقدینگی ایجاد شده در بانک‌ها اصطلاحاً فریز شوند و پس از چند سال با افزایش تورم، این حجم نقدینگی ناگهان در اقتصاد سرازیر شد که برخی از اقتصاددانان بخشی از تورم شدید در سال‌های اخیر را به همان مسئله ارتباط می‌دهند.

■ **برده آخر: انتظارات نقش مهمی در شوک‌های تورمی ایفا می‌کند**

سیاست‌های مختلف و بعضاً متضاد دولت‌ها طی دهه‌های اخیر، تورم بالا، تحریم و روابط بین‌المللی، ضعف تولید در بازارهای جهانی و سایر عوامل مجموعه‌مانند منجر شده تا فعالان اقتصادی گوش به زنگ باشند و با کوچکترین علامتی در بازار، واکنش به همین ترتیب نظام ارزی در یک دام گیر افتاده که سیاست‌گذار را در اتخاذ یک تصمیم بلندمدت و میان مدت ناتوان می‌کند. بررسی‌های نشان می‌دهد شوک‌های تورمی در سال‌های اخیر نیز همبستگی بسیار زیادی با نرخ ارز داشته است. علاوه بر آن سیاست‌های پولی که طی تاریخ اقتصادی گرفته شده است منجر به ایجاد شوک در اقتصاد شده یا با تجمع فشار، پس از چندین سال

به طور کلی نرخ ارز در ایران از بازاری عادی برخوردار نیست چرا که عمق کافی ندارد و به دلیل اینکه مانند یک دارایی مطمئن برای مردم تلقی می‌شود، در زمان افزایش قیمت، تقاضا برای آن افزایش می‌یابد. در حالیکه افزایش قیمت کالا در تورمی عرضه و تقاضا باید به کاهش تقاضا منجر شود. به همین ترتیب افزایش نرخ ارز در ایران، صرفاً آن را از نرخ تعادلی دورتر می‌کند و بازار را بی‌ثبات تر. اما یک مسئله دیگر نیز وجود دارد و آن اینکه در شرایطی که نقدینگی رشد می‌کند و پول داخلی نسبت به پول خارجی ارزان‌تر می‌شود، فشاری در جهت افزایش نرخ ارز پدید می‌آید که سرکوب آن ممکن است تبعات مالی بدتری برای اقتصاد داشته باشد. این در حالیست که کسری تجاری و خروج سرمایه نیز می‌تواند به افزایش نرخ ارز دامن بزند. به همین ترتیب نظام ارزی در یک دام گیر افتاده که سیاست‌گذار را در اتخاذ یک تصمیم بلندمدت و میان مدت ناتوان می‌کند. بررسی‌های نشان می‌دهد شوک‌های تورمی در سال‌های اخیر نیز همبستگی بسیار زیادی با نرخ ارز داشته است. علاوه بر آن سیاست‌های پولی که طی تاریخ اقتصادی گرفته شده است منجر به ایجاد شوک در اقتصاد شده یا با تجمع فشار، پس از چندین سال

سیاست‌های رفاهی و تسهیلات تکلیفی؛ عوارض مصرف‌آمیختش بدون توجه به درمان، در تورم ۴۰ درصدی نمایان شده است!

علاوه بر این موضوع سیاست‌های رفاهی که دولت‌های مختلف در طول پنج دهه اخیر اعمال کرده‌اند، در قالب تسهیلات تکلیفی و تأمین اجتماعی، فشار روی بانک‌ها را افزایش داده و در نهایت منجر به افزایش دارایی‌های بانک مرکزی یا همان پایه پولی از طریق افزایش خالص بدهی بانک‌ها یا دولت به بانک مرکزی شده است که یکی از کانال‌های مؤثر در شکل دهی به تورم در اقتصاد ایران هستند.

شایان ذکر است سیاست‌های رفاهی به طور کلی در جهت عدالت اجتماعی و بهبود سطح زندگی مردم اتخاذ شده‌اند ولی این دست از اقدامات صرفاً درمان آثار تورم هستند و به عنوان مسکن عمل می‌کنند در حالیکه بیماری اصلی درون اقتصاد هنوز وجود دارد. بنابراین این سیاست‌ها زمانی می‌توانند برای جامعه مفید باشند که در درمان‌هایی برای حل ریشه‌ای مسئله تورم اتخاذ شوند و سپس از سیاست‌های رفاهی موقت، مانند داری مسکن برای کاهش درد هنگام درمان تورم استفاده شود.

■ **برده سوم: تنگناهای تولید در اقتصاد ایران**

به طور کلی این باور میان اقتصاددانان وجود دارد که اکثر تنگناهای اقتصادی ایران در بخش صنعت توانایی تولید در بخش اقتصاد و بهینه‌تولید را ندارند و ضمناً با هزینه زیاد و بهره‌وری پایین در تولیدات خود مواجه هستند. علاوه بر این در بخش‌های کشاورزی نیز بهره‌وری پایین است و آمایش سرزمینی مناسبی صورت نگرفته است. این در حالیست که در بخش خدمات نیز فعالیت‌های نامولد زیادی وجود دارد که منجر به هدر رفت پتانسیل‌های تولید در کشور می‌شود.

مجموعه این عوامل به همراه مسائلی دیگر باعث شده تا تولید در اقتصاد هم‌پای مصرف رشد نکند. به همین ترتیب علاوه بر آنکه تولید توان پاسخ کامل به مصرف‌راند داشته است، نتوانسته تا در بازارهای بین‌المللی و خارجی نیز نقش مناسبی ایفا کند.

این در حالیست که تحریم‌ها طی تاریخ اقتصادی ایران نیز منجر به گسست ایران از زنجیره مبادلات بین‌المللی شده است آن‌هم در شرایطی که پیوند اقتصادی کشورها باهم فراوان است و تقریباً هیچ کالای پیچیده‌ای را نمی‌توان یافت که تمامی قطعات آن کاملاً در یک کشور تولید شده باشد. به همین ترتیب تحریم‌ها دسترسی به مواد اولیه تولید را دشوارتر کرد و از این ناحیه نیز با یک شوک در عرضه، رکود تورمی گریبان کشور را گرفت.

■ **برده چهارم: سیاست‌های ارزی و پولی متضاد و نامناسب**

در ایران حاکی از درهم تنیدگی فشارهای تورمی مختلف در بازه‌های زمانی مختلف هستند، اما به طور کلی داستان نوع تورم در ایران از قرار زیر است.

■ **برده اول: کلید خوردن تورم ساختاری با مصرف بیش از توان تولید**

رواج شهرنشینی و سرریز درآمدهای نفتی در اواخر دهه ۴۰ و دهه ۵۰ الگوی مصرفی مردم و سیاست‌های دولت‌ها را تغییر می‌دهد، بر این اساس سطح مصرف مردم افزایش می‌یابد، دستمزد مورد انتظار آن‌ها بالا می‌رود و طرح‌های عمرانی بسیاری کلید می‌خورد.

به دلیل اینکه عرضه و تولید امکان رشد متناسب با افزایش مصرف مردم پس از این زمان را ندارد، این هزینه‌ها به بودجه عمومی دولت سرایت می‌کند و بار روی دوش دولت را سنگین می‌کند. علاوه بر این موضوع عدم پایداری درآمدهای نفتی در کنار هزینه‌های ثابتی مانند حقوق و دستمزد کارکنان دولت و پروژه‌های نیمه کاره، به کسری بودجه دامن می‌زنند و آن را شدیدتر می‌کنند.

■ **برده دوم: جبران کسری بودجه دولت با چاپ پول**

کسری بودجه از طریق چاپ پول توسط بانک مرکزی جبران می‌شود و به بدهی‌های دولت به بانک مرکزی اضافه می‌شود. بدهی دولت یکی از اجزای دارایی‌های بانک مرکزی یا همان پایه پولی است. افزایش پایه پولی یکی از کانال‌های اصلی رشد دهنده حجم پول در جامعه است. به همین ترتیب با تقریباً ثابت ماندن حجم کالاهای تولید شده در اقتصاد در عین اینکه حجم پول در جامعه افزایش می‌یابد، سطح عمومی قیمت کالاها بالاتر می‌رود و تورم پدید می‌آید.

برای فهم بهتر این موضوع فرض کنید در یک اقتصاد در کل ۱۰۰ واحد از یک نوع کالا و ۱۰۰ واحد پول وجود دارد، اگر تعداد کالا تغییر نکند و در عوض حجم پول موجود در جامعه به ۲۰۰ واحد افزایش پیدا کند، آنگاه سطح قیمت هر واحد کالا از ۱ به ۲ واحد افزایش یافته است.

در سال‌های اخیر قانونی تصویب شد که استقراض مستقیم دولت از بانک مرکزی را ممنوع می‌کند و در عوض دولت می‌توانست از طریق استقراض از بانک‌های تجاری، کسری بودجه خود را جبران کند. شایان ذکر است که این اقدام هر چند یک اقدام مثبت در جهت افزایش استقلال بانک مرکزی به شمار می‌آید اما هنوز مشکل اصلی یعنی کسری بودجه ساختاری را حل نکرده و بار آن را از روی دوش بانک مرکزی به گردن بانک‌های تجاری نهاده است. البته این در حالیست که در نهایت نیز عموماً بانک‌ها مجبور به استقراض از بانک مرکزی شده و دوباره در نهایت بار مالی کسری بودجه به بانک مرکزی اصابت می‌کند.

سایت دیدارنیوز فیلتر شد

حسن محمدیان مدیر مسئول پایگاه خبری تحلیلی دیدار نیسوز اعلام کرد دیروز چهارشنبه ۲۷ دی این سایت فیلتر شده است.

وی افزود: در حال پیگیری و بررسی دلایل مسدود شدن سایت هستیم. تا این لحظه هیچ نامه رسمی بابت بسته شدن پایگاه خبری و تحلیلی دیدارنیوز دریافت نکرده‌ایم.

محمدیان اضافه کرد: در تلاشیم طی گفتگو با مسئولان ذی‌ربط در وزارت محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی و نهادهای قضایی، این مشکل را رفع کنیم و مجدداً فعالیت رسانه‌ای خود را در راستای تنویر افکار عمومی و طبق قانون مطبوعات از سر بگیریم.

تهدید علی کریمی توسط معاون رئیس‌جمهور

محمد دهقان معاون حقوقی رئیس‌جمهور در حاشیه جلسه هیئت دولت در جمع خبرنگاران توضیحاتی درباره شکایت ایران از ترامپ به‌دلیل نقش در ترور شهید سلیمانی و همچنین شکایتی از دولت آمریکا که در فروردین ۱۴۰۳ در دیوان بین‌المللی ثبت خواهد شد، ارائه داد.

معاون حقوقی رئیس‌جمهور در پاسخ به این سؤال که در مورد علی کریمی و اقداماتی که علیه امنیت ملی انجام داده ایا کتاری صورت گرفته یا خیر هم گفت: افرادی که از کشور رفته‌اند تابع ایران هستند. هر فردی چه تبعه ایران چه غیر تبعه ایران علیه امنیت ملی کشور اقدامی انجام دهد تحت پیگرد قرار می‌گیرد. این اقدامات به‌موقع توسط دستگاه‌های ذیربط انجام خواهد شد.

جلال زاده: دولت عراق همچواری را فراموش نکند

وحید جلال زاده با اشاره به عملیات موشکی سپاه گفت: خط قرمز جمهوری اسلامی امنیت مردم است. ما قبلاً هم ثابت کردیم که هر وقت اراده کنیم می‌توانیم در هر نقطه‌ای از امنیت ملی خودمان دفاع می‌کنیم. وی ادامه داد: قبلاً هم به کشور های منطقه و فر منطقه‌ای اعلام کردیم اگر حمله و حرکت تروریستی و تهاجم در داخل کشور ما رخ دهد که در آن ردپایی از آن‌ها مشاهده شود، در ضربه زدن به منافع آنها تعلل نمی‌کنیم.

رئیس کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس با اشاره به تفاهم امنیتی ایران با عراق گفت: سال گذشته ما از عراق تفاهم‌نامه امنیتی امضا کردیم که برای اجرای آن تلاش زیادی شد. بخشی از این تفاهم‌نامه به اجرا درآمد اما بخشی از آن با اجرا نشد و یا ناقص اجرا شد. جلال زاده افزود: در خواست جدی ما از دولت عراق این است که حسن همچواری را فراموش نکنند و کمک‌های ملت ایران به برقراری امنیت این کشور را از یاد نبرده و در نهایت توافقنامه امنیتی را به درستی اجرا کند. جلال زاده با بیان اینکه سرویس‌های جاسوسی در اقلیم کردستان علیه ایران فعالیت می‌کند گفت: در اقلیم کردستان نیروهای ضد انقلاب آموزش دیده با تجهیزات و کمک‌های اطلاعاتی علیه جمهوری اسلامی فعالیت می‌کنند. بارها به دولت عراق و دوستان مان در این کشور گوشزد کردیم که اجازه نمی‌دهیم هیچ چیزی حتی اقلیم کردستان منافع ما را تهدید کند. لذا این عملیات حق مسلم ما در دفاع مشروع قلمداد می‌شود.

امیرعبداللهیان: ابتکار برجامی سلطان عمان همچنان روی میز است

حسین امیرعبداللهیان در اولین دیدار دوجانبه از دومین روز حضور خود در داووس در این دیدار امیرعبداللهیان با تشکر از اقدام بسوئیس در محکوم کردن اقدام تروریستی کرمان گفت: ما برای توسعه روابط با سوئیس مصمم هستیم.

وزیر امور خارجه کشورمان با اشاره به گفتگوهای دو کشور در زمینه‌های مختلف حقوقی و قضائی و نیز گفتگوهای جامع سیاسی میان وزارت خارجه‌های دو کشور، به همکاری‌های سازنده فیما بین در چارچوب نقشه راه دو کشور اشاره کرد و افزود: ما بر تداوم گفتگوها و همکاری‌های دو کشور در این راستا تاکید داریم. سوئیس، با یگانز یو کاسیس، وزیر خارجه این کشور دیدار و گفتگو کرد. امیرعبداللهیان ضمن تاکید بر اهمیت تداوم گفتگوهای دوره‌ای میان دو وزیر خارجه، از انجام و تقویت گفتگوهای تخصصی میان کارشناسان دو کشور در زمینه‌های مختلف استقبال نمود. رئیس دستگاه دیپلماسی کشورمان به فعالیت کمیسیون مشترک دو کشور و برنامه برگزاری اجلاس آتی آن در تهران اشاره کرد و بر لزوم هماهنگی و همکاری برای برگزاری موفقیت آمیز آن تاکید نمود.

وی آمادگی جمهوری اسلامی ایران برای تقویت همکاری شرکت‌های بخش خصوصی در کشور را مورد تاکید قرار داد و همچنین از همکاری در سایر زمینه‌های مورد علاقه دو کشور در حوزه‌های مختلف اقتصادی، تجاری و گردشگری استقبال کرد. امیرعبداللهیان در خصوص برنامه نیز گفت: ابتکار سلطان عمان همچنان روی میز است.

۲

افراطیون خودشان را صاحبان انقلاب می‌دانند



حسین کنعانی مقدم دبیرکل حزب سبز

کشور متعلق به همه ایرانی‌ها با سلیقه و نگاه‌های متفاوت است. یعنی تمام کسانی که ایران سرزمین و وطن‌شان است، حق حضور و بروز تفکر و اندیشه خودشان را در فضای اجتماعی کشور دارند و هیچ

کمترین‌وبیشترین‌رشداقتصادی مربوط‌به‌چه‌سال‌هایی‌است؟ رفع‌خطر‌ابرتورم‌از‌اقتصاد‌ایران

بیشترین رشد اقتصادی با نرخ ۸٫۷درصد مربوط به سال ۱۳۹۵ و کمترین رشد اقتصادی با نرخ منفی ۳ درصد مربوط به سال ۱۳۹۷ است. چشم‌انداز اقتصاد کلان ایران توسط آکادمی دانابان منتشر شد. در بخش اول این گزارش نگاهی به شاخص‌های کلیدی شده است.

بر اساس آمار بانک مرکزی، رشد اقتصادی کشور در فصل نخست سال جاری با افزایش قابل توجهی مواجه بود.

نرخ رشد فصلی، در بهار سال جاری به ۶٫۲درصد رسید که یکی از بالاترین نرخ رشد‌های فصلی در سال‌های اخیر است.

از سال ۱۳۹۰ تا پایان سال ۱۴۰۱ میانگین رشد اقتصادی کشور برابر با ۱٫۴ درصد بوده است. طی این دوره بیشترین رشد اقتصادی با نرخ ۸٫۷درصد مربوط به سال ۱۳۹۵ و کمترین رشد اقتصادی با نرخ منفی ۳درصد مربوط به سال ۱۳۹۷ است.

نرخ رشد اقتصادی سه‌سال گذشته، بیشتر از میانگین رشد اقتصادی دهه نود بوده است.

نرخ رشد مثبت اقتصادی طی سه‌سال گذشته باعث شده است تا افت تولید سال‌های گذشته جبران شود و حتی تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت، در سطحی بالاتر از سال ۱۳۹۶

خط قرمزی نباید برای مردم داشته باشیم. قانون تنها خط قرمز است و هر کجا که قانون فعالیت‌های اجتماعی و سیاسی را منع کرده باید رعایت شود. صداوسیما رسانه‌ای ملی است و قاعدتاً نباید در اختیار تفکر و جریان خاصی قرار بگیرد و اینطور نباشد که بازگوکننده و انعکاس‌دهنده گروهی خاص باشد، پس اعتراض آن خانم برای دعوت از ابطیحی و آذری جهرمی اعتراضی بی‌مورد است که ریشه در روند بسیار غلط تمامیت‌خواهی دارد. اینکه مجریان صداوسیما با مهمانان غیر حزبالهی وارد بحث و جدل شوند هم از هر اشتباهی اشتباه‌تر است. چرا که آنتن باید در اختیار همه دیده‌گاه‌ها قرار بگیرد. در واقع اینکه صداوسیما بسیاری از

قرار بگیرد.

با افزایش میزان تولید و صادرات نفت خام، سطح ارزش افزوده نفت و گاز به قیمت‌های ثابت، در سال ۱۴۰۱ حدود ۳۳ درصد از عملکرد سال ۱۳۹۸ بالاتر بوده که به معنی احیای بخشی از ظرفیت‌های خالی تولید نفت است.

البته باید اشاره کرد که با وجود بهبود عملکرد تولید نفت، مقدار ارزش افزوده نفت هنوز از اوج تولید در سال ۱۳۹۵ به میزان قابل توجهی کمتر است.

ارزش افزوده نفت و گاز در سال ۱۴۰۱ حدود ۳۲ درصد از میزان عملکرد سال ۱۳۹۵ کمتر است. نرخ رشد نقدینگی در مردادماه امسال به ۲۶٫۹ درصد رسید.

تورم در ۶ ماهه نخست امسال با ۱۶ واحد درصد کاهش از حدود ۵۵ درصد به ۲۹ درصد رسید.

ناپایداری رشد اقتصادی در میان‌مدت در بخش نتیجه‌گیری این گزارش هم آمده است، اقتصاد ایران از چند فصل گذشته، وارد دوره احیای تولید و استفاده از ظرفیت‌های خالی در دوره پس از کرونا و کم‌تر شدن تحریم‌های خارجی است. نتیجه آن دستیابی به نرخ رشد حدود ۴ درصد در دو سال گذشته است.

سیاست تثبیت بانک مرکزی منجر به کنترل نسبی متغیرهای پولی و کاهش نسبی تورم شده است. در عین حال، متغیرهای بنیادین تعیین‌کننده مسیر بلندمدت رشد اقتصادی، حاکی از ناپایداری رشد اقتصادی در میان‌مدت است. ۴ مساله اساسی اقتصاد ایران در میان‌مدت در میان‌مدت اقتصاد ایران با چهار مساله اساسی شامل کاهش ظرفیت‌های رشد اقتصادی، افزایش ناترازی‌های مالی، تراز پرداخت‌های منفی و ناکارایی در بازارها مواجه است.

پایداری رشد اقتصادی مستلزم بازگشت نرخ رشد

مخاطبانش را از دست داده است، دلیلی جز یک‌جانبه‌گری ندارد.

اینکه گروهی آشکارا و بدون نگرانی از قضاوت افکار عمومی بر طبل تمامیت‌خواهی می‌کوبند و اینطور می‌گویند که «ایران فقط برای حزب‌اللهی‌هاست» نشان می‌دهد، ایران و ملت ایران را اصلاً نشناخته‌اند و هیچ آشنایی‌ای با تاریخ چند هزار ساله ایران ندارند.

افراطیون تندروهایی که متأسفانه بعضاً به دولت و مجلس هم‌راه یافته‌اند، به غلط خودشان را صاحبان انقلاب می‌دانند و به همین دلیل به خود فرصت فعالیت جدی می‌دهند، آن‌هم فعالیتی که بیشتر اوقات برای کشور هزینه‌ساز می‌شود. این



موجودی سرمایه خالص به مسیر بلندمدت و

افزایش نرخ سرمایه‌گذاری است. البته بدهی است که دستیابی به اهداف رشد اقتصادی ۸ درصد در برنامه هفتم توسعه، نیازمند به سطوح بالاتری از سرمایه‌گذاری در مقایسه با عملکرد تاریخی است. به بیان دیگر، بازگشت نرخ رشد موجودی سرمایه به سطوح تاریخی متوسط ۵ درصد و بازگشت نرخ سرمایه‌گذاری به روند بلندمدت حول نرخ ۳۲ درصد، حداکثر ممکن است به افزایش متوسط رشد اقتصادی در سطح تاریخی خود منجر شود و بنابراین دستیابی به اهداف رشد اقتصادی برنامه هفتم نیازمند سیاست‌های متفاوتی برای افزایش سرمایه‌گذاری است.

■ الزامات افزایش رشد اقتصادی

در این گزارش آمده است که افزایش سرمایه‌گذاری و افزایش رشد اقتصادی الزامات متعددی دارد که

قدردانی رئیس‌ی از تلاش‌ها برای تأمین و حفظ امنیت



خام‌فروشی، ارزآوری و ایجاد اشتغال اشاره کرد. در پایان جلسه امروز نیز سردار کارگر رئیس بنیاد حفظ و نشر آثار دفاع مقدس از اقدامات صورت گرفته در زمینه تقویت اردوهای راهیان نور و برنامه جامع بهره‌برداری از موزه‌های دفاع مقدس گزارشی ارائه داد که رئیس‌جمهور ضمن تقدیر از اقدامات انجام شده، اردوهای راهیان نور را مدرسه‌های بزرگ و الهام‌بخش دانست که می‌تواند در جهت ایجاد امید و آرامش در جامعه و بازخواهی رشادت‌های مجاهدان و افتخار آفرینی فرزندان این ملت به شکل موثری نقش آفرینی کند.

گرفته است.

وزیر نفت نیز از بهره‌برداری از ۵ طرح بزرگ پتروشیمی تا پایان امسال خبر داد و افزود: طرح پتروشیمی ابن سینا ی همدان در سال ۸۳در جریان سفر رهبر معظم انقلاب اسلامی به این استان مصوب شده، اما بلاکلیف مانده بود تا اینکه اخیراً با ارزش ۱ میلیارد دلار فعال شده است.

وزیر نفت با بیان اینکه وزارت نفت علاوه بر پتروشیمی همدان، اجرای ۵ طرح بزرگ دیگر پتروشیمی را دنبال کرده که ۴ واحد از این پتروشیمی‌ها از سال ۸۳ و ۵ معطل و بلاکلیف بوده‌اند، خاطر نشان کرد: طرح پتروشیمی زنجان با وجود ۹۸ هزار سرمایه‌گذار مردمی در استان از دیگر طرح‌های معطل مانده از سال ۸۵بود که از ابتدای دولت مردمی فعال شده و پیشرفت اجرایی آن از ۱۸ درصد به ۵۳درصد رسیده است.

طرح‌های پتروشیمی گلستان، تربت حیدریه و بروجن نیز از دیگر پروژه‌های در دست اقدامی بودند که وزیر نفت در گزارش خود به فعال شدن آنها و اهمیت بهره‌برداری از این طرح‌ها در جلوگیری از

از ۶۰هزار نفر نداشتن و با وجود ارتکاب جنایات گسترده در رسیدن به اهداف اعلامی خود یعنی از بین بردن مقاومت و جدا کردن مردم از مقاومت و مجاهدان فلسطینی ناکام مانده است. در جلسه دیروز هیئت دولت همچنین وزیر امور اقتصادی و دارایی در گزارشی از اجرایی شدن دستور رئیس‌جمهور برای رفع ناترازی‌های شبکه بانکی گفت: برای رفع ناترازی و کفایت سرمایه پایین بانک‌ها که یکی از مهمترین نقاط ضعف شبکه بانکی کشور بود، به ترتیب در سال‌های ۱۴۰۰ حدود ۴۳ هزار میلیارد تومان، در سال ۱۴۰۱ حدود ۹۸ هزار میلیارد تومان و در سال جاری حدود ۱۴۱ هزار میلیارد تومان به سرمایه بانک‌ها افزوده شده و خواهد شد تا وضعیت کفایت سرمایه شبکه بانکی بهبود یافته و مشکلات ناترازی‌های بانک‌ها برطرف شود.

به گفته وزیر امور اقتصادی و دارایی، بیش از ۲۷۰ هزار میلیارد تومانی که از ابتدای دولت مردمی تا پایان سال جاری برای افزایش سرمایه بانک‌ها تخصیص یافته، معادل تمام افزایش سرمایه‌هایی است که در دولت‌های گذشته در بانک‌ها صورت

آشتیانی: دفاع از امنیت ملی محدودیت ندارد

امیر محمدرضا آشتیانی در حاشیه جلسه امروز هیئت دولت در جمع خبرنگاران درباره مذاکرات اخیر با وزیر دفاع روسیه، اظهار کرد: ما در تعاملات با روسیه همواره این مذاکرات را داریم. ما با وزیر دفاع روسیه صحبت کردیم و ملاحظاتی که در منطقه داریم باید رعایت شود، مخصوصاً احترام به حق حاکمیت ما. این را وزیر دفاع روسیه هم تأیید کرد و قرار شد در سند تفاهم‌نامه‌ای که با وزارت خارجه دنبال می‌کنند حتماً لحاظ کنند. مواردی که به امنیت ملی یا حاکمیت و تمامیت ارضی ما بازمی‌گردد را روسیه کاملاً رعایت کند.

وی افزود: ما ارتباط راهبردی با روسیه داریم و فکر می‌کنم آن‌ها هم کاملاً نسبت به این قضیه مصر هستند و قول می‌دهند که موضوع را اعمال کنند.

وزیر دفاع در پاسخ به پرسشی درباره حملات اخیر به مواضع تروریست‌ها در اطراف مرزهای ایران، تصریح کرد: ما در دفاع از منافع ملی و مردم خود محدودیتی قائل نیستم، حتماً این کار را انجام می‌دهیم و با اقتدار هم انجام می‌دهیم؛ ما تروریسم را در سراسر جهان محکوم می‌کنیم. اگر هر نوع اقدامی با نقض حقوق مردم ما و اقدامات تروریستی علیه مردم ما انجام شود، حتماً عکس‌العمل نشان می‌دهیم و به شدت این کار را انجام می‌دهیم و هیچ محدودیتی هم قائل نیستیم.

آشتیانی افزود: اما ما به حق حاکمیت کشورها، منافع کشورها، حقوق و قوانین آنها و تمامیت ارضی همه کشورها احترام می‌گذاریم، به‌ویژه همسایگانمان. اما به هیچ وجه نمی‌پذیریم کسی در مرزهای ما شلیک کند و حتماً برخورد می‌کنند. وزیر دفاع در پاسخ به پرسشی درباره توان موشکی ایران، تاکید کرد: ما انواع موشک‌هایی در بردهای مختلف زیر ۲ هزار کیلومتر داریم که یکی از آنها خبیر شکن است. هر زمان لازم باشد از آنها استفاده می‌کنیم، این موشک‌ها بردها، توانایی‌ها و سر جنگی‌های مختلف دارند. ما یک قدرت موشکی در دنیا هستیم.

وی در پاسخ به پرسشی درباره ساخت نسل جدید موشک‌های هایپرسونیک، تاکید کرد: ما انواع موشک‌ها را چه کروز و چه بالستیک، همه را در اختیار داریم و تلاش می‌کنیم سطح فناوری‌ها در این حوزه را ارتقاء دهیم. حتماً این موشک‌ها در دستور کار ماست و نتایج خوبی هم به دست آوردیم که در آینده اعلام می‌کنیم.

آشتیانی در پاسخ به پرسشی درباره احتمال حمله به مواضع تروریست‌ها در شرق کشور تاکید کرد: برای ما فراقی نمی‌کند، از هر ناحیه‌ای بخواهند جمهوری اسلامی را تهدید کنند ما عکس‌العمل نشان می‌دهیم و حتماً این عکس‌العمل متناسب و قاطعانه و سخت خواهد بود.

وزیر دفاع در پاسخ به پرسشی درباره آخرین وضعیت ساخت بالگرد بومی، اظهار کرد: در ساخت تجهیزات نظامی وزارت دفاع کارهای بزرگی را انجام داده و هم در دست انجام دارد، با توجه به نیازهایی که نیروهای مسلح دارند تاکید داریم چه از طریق بومی‌سازی و چه ساخت تجهیزات جدید، این نیاز را تأمین کنیم. در خصوص بالگرد هم در حال انجام این کار هستیم و به مرور هر زمان نتایج تازه‌ای به دست آوریم اعلام می‌کنیم.

یادداشت

موازنه قوا؛ اقدام متقابل در برابر رویکرد تهاجمی آمریکا و اسرائیل

محمدبیات روزنامه نگار

در شبانه روز اخیر ایران به همراه گروه‌های وابسته به محور مقاومت طی سلسله عملیات‌هایی شمال فلسطین اشغالی، ناصوگان در یایی آمریکا در دریای سرخ و محل استقرار تروریست‌های تفکیری و عوامل موساد را در ادلب سوریه، اقلیم کردستان عراق و بلوچستان پاکستان هدف قرار دادند. به نظر می‌رسد پس از فروکش کردن اقدامات تهاجمی سنتکام و اسرائیل علیه پایگاه‌ها، نیروها و اهداف وابسته به محور مقاومت، حال شبکه نیروهای مقاومت در اقدامی متقابل به دنبال برقراری موازنه در برابر محور واشنگتن- تل آویو هستند.

محمد بیات؛ طی ۲۴ ساعت گذشته گروه‌های وابسته به شبکه محور مقاومت پایگاه‌های سنتکام و اسرائیل را در سراسر جغرافیای شرق عربی تا محدوده دریای سرخ هدف قرار دادند. هم‌زمان ایران در پاسخ به حمله تروریستی کرمان پایگاه‌های منتسب به فرماندهان گروه‌های تروریستی مستقر در ادلب سوریه، افسران موساد در اربیل عراق و محل استقرار نیروهای گروه تروریستی جیش العدل در بلوچستان پاکستان را به وسیله یگان‌های موشکی- پهپادی میانه پاسداران پایگاه‌ها و اهداف حملات ایران و متحدهای منطقه‌ای آن در حالی اهداف متخاصم را از شرق مدیترانه تا منطقه شبه قاره هند هدف قرار می‌دهد که پیش از این تل آویسو با دنبال کردن کمپین ترور هدفمند، حمله ائتلاف نظامی آمریکا- انگلیس به اهداف نظامی در یمن و سنتکام با بمباران پایگاه‌ها و اهداف مرتبط با گروه‌های مقاومت مستقر در عراق و سوریه سعی داشتند تا جلوی روند حمایت مقاومت از بازیکه غزه را بگیرند. پیش از این تهران برای ایجاد موازنه در برابر واشنگتن- تل آویو همواره در محدوده «اربیل- عراق- سوریه» پایگاه‌های منتسب به دشمن هدف قرار می‌گرفتند اما در جریان حملات پانزدهم و شانزدهم ژانویه مرزهای غربی پاکستان نیز به این محدوده اضافه شد. در نگاه رتالیسم تهاجمی شاید مهم‌ترین مفهوم برای توضیح رفتار کشورها در محیط منطقه‌ای، کلیدواژه «هژمونی» باشد. واحدهای سیاسی براساس اصل «خود یاری» در محیط انار شیک بین‌المللی سعی می‌کنند تا به بیشینه‌سازی قدرت خود در برابر سایر بازیگران رقیب یا متخاصم بپردازند. در چنین شرایطی دولت‌ها به دلیل عدم آگاهی از آخرین توانایی‌ها و قدرت بازدارندگی طرف مقابل دچار مسئله ابهام یا «معمای امنیت» می‌شوند. هم‌زمانی عدم آگاهی واحدهای سیاسی از قدرت کشورهای رقیب و در عین حرکت شتابان آنها برای افزایش قدرت علی سبب می‌شود تا در برخی موارد نوعی تقابل مستقیم و غیر مستقیم میان این دولت‌ها برای تعیین «موازنه قوا» به نفع دولت مهاجم اتفاق بی‌افتد. در صورت تحقق این سناریو دولت مدافع دو انتخاب در پیش رو خود دارد. نخست پذیرش هژمونی و قدرت دولت مهاجم و دوم وارد کردن «ضربه متقابل» برای بازگرداندن «موازنه قوا» با هدف جلوگیری از تکرار تهاجم یا تغییر نظم منطقه‌ای. این معادله تکراری تا هنگام تثبیت جایگاه هژمون منطقه‌ای ادامه پیدا خواهد کرد.

تشدید حملات حزب الله به شمال فلسطین اشغالی با توجه به افزایش سطح تنش‌ها در منطقه غرب آسیا به نظر می‌رسد طرفین منازعه براساس تئوری رتالیسم تهاجمی و سطح مهار رقیب برای ایجاد «موازنه قوا»شکننده تلاش می‌کنند. در معادله جدید لایه دوم محور مقاومت یعنی حزب الله لبنان و انصارالله یمن با حفظ توان آتش در جبهه شمالی و محدوده شمال اقیانوس هند این پیام را برای واشنگتن- تل آویوسرسان کردند که حملات هوایی یا ترورهای هدفمند نمی‌تواند سبب تغییر «خط قرمز» مقاومت، یعنی پایان جنگ محاصره در باریکه غزه شود. در سوی دیگر جمهوری اسلامی ایران نیز به با هدف قرار دادن پایگاه تروریست‌های تفکیری در ادلب به وسیله موشک خیبرشکن بارید ۱۲۰۰ کیلومتر، حمله ترکیبی به مقر تروریست‌های وابسته به جیش العدل در ایالت بلوچستان پاکستان و در عین حذف برخی مهره‌های کلیدی موساد در اقلیم کردستان مانند پیشرو دیزایی از چهره‌های شاخص فروش غیرقانونی نفت اقلیم کردستان به اسرائیل و مالک دو شرکت «امپایر ورلد» و «فالکون» و به وسیله موشک‌های فاتح ۳۱۳، ۱۱۰ و پهپادهای انتحاری شاهد- ۱۳۶ این پیام را برای تل آویو ارسال کرد که در صورت تداوم ضربه به شبکه مستشاری- لجستیکی ایران در سوریه یا تداوم تلاش برای ترور- خرابکاری در داخل خاک ایران، تهران ابزار لازم برای اقدام متقابل و برقراری موازنه در برابر تل آویو را در اختیار دارد.

تلاش برای احیای ساختارهای نظامی- اطلاعاتی و اثبات دست برتر تل آویو در برابر تهران سبب شده است تا طی یک ماه اخیر کابینه اضطرار ملی اسرائیل با همراهی پنتاگون، رویکردی تهاجمی در برابر محور مقاومت اتخاذ کند. اسرائیل قصد دارد این پیام را به ریاض، ابوظبی و پایتخت سایر کشورهای عربی ارسال کند که با ادغام تل آویو در نظم اقتصادی- امنیتی خاورمیانه عربی؛ این رژیم توان مقابله نظامی- اطلاعاتی با ایران و گروه‌های عضو محور مقاومت را دارد. به عبارت دیگر صهیونیست‌ها قصد دارند تا در پایگاه حامی کشورهای عربی در برابر تهدیدات احتمالی ایران، ترکیبه بنا محور اخوانی قرار بگیرند. در پاسخ به اقدامات تهاجمی اسرائیل اما گروه‌های مقاومت توانستند شبکه تجارت دریایی وابسته به بنادر رژیم صهیونیستی را مختل کرده و در عین حال بدون وارد شدن به جنگ گسترده، ساکنان بخش وسیعی از شمال فلسطین اشغالی را آواره کنند. در این منازعه به بینگ پنگی باید دید که فشارهای ساختار نظام بین‌الملل، افکار عمومی داخل اسرائیل و تلاش‌های بازیگران میانجی در چه نقطه‌ای سبب سرد شدن آتش جنگ و انتقال به نبرد «نیمه سخت» میان محور مقاومت و اسرائیل خواهد شد.

روزنامه سراسری اقتصادی -اجتماعی نقش اقتصاد - صاحب امتیاز ومدیر مسئول: امیر دینایی

- سردبیر: زهره دینایی - قائم مقام مدیرمسئول: محیا سادات بهره دار

-مدیر بازرگانی: آرزو صوری - شهرستان ها: مرضیه خوشکار

-دبیر سرویس ایران و جهان: سامان سفالگر - دبیر سرویس راه ومسکن: سید محسن بهره‌دار - دبیر سرویس بازار مالی: فاطیمه میرزایی دخت

دبیر سرویس اقتصاد و بازار: صدیقه بهزاد پور- دبیر سرویس جامعه: فاطمه دینایی - دبیر سرویس ایران و جهان: مرضیه خوشکار

دبیر سرویس نفت و انرژی: نعیم نوربخش- گفت وگو: محبویه بیدکی - خبرنگاران آزاد: اعظم السادات هراتی- مجتبی رحیمی

وحید حاج سعیدی- پژمان صالحی- سعید قصابیان- نسرن هزاره مقدم - داوود سلیمانی- زهرا ترابی

گرافیک و صفحه آرایی: رامین خسروی - پشتیبانی سایت: امید فرمائی - ناظر چاپ: مصطفی حسن زاده

یادداشت

چرا جامعه خشن شده است؟



سعید معیذفر جامعه شناس

جامعه ایران این روزها جامعه خشونت و دوقطبی است؛ در اعتراضات کار به قتل می‌کشند. خانواده مقتول خواهان اعدام همه معترضان هستند. خانواده بیمار بزشک را کتک می‌کند و بزشک خودکشی می‌کند! رئیس دانشکده علوم اجتماعی مهمترین دانشگاه ایران با ادبیاتی خشن و دور از شأن به دانشجویان می‌تازد! آنها را فاحشه می‌خواند. بازیگر تراز اول سینما در نشست خبری چوری با رقیب خود دعوا می‌کند که گویی موضوع پدرکشتگی قدیمی است نه بحث بر سر یک ایده! کوهنوردانی که به طبیعت رفته‌اند، چوری توسط طیف مقابل مورد ضرب و شتم قرار می‌گیرند که انگار قرار است انتقام خون امام حسین از آنها گرفته شود...

خشونت پدیده‌ای است که هم بعد فردی دارد که بیشتر روانشناس‌ها روی این وجه از خشونت متمرکز هستند که چرا انسان به خشونت می‌گراید. معمولاً زمانی که افراد به عنوان عضو خانواده، جامعه یا هر گروه اجتماعی دیگر هستند، می‌توانند از طرف عرف، هنجارها و قوانین و همه آن مواردی که تنظیم‌کننده ارتباط آدم‌ها در همه عرصه‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی است، به هدف‌های خود برسد و نیازهای خودشان را برطرف کنند تا به عنوان یک شهروند مورد شناسایی قرار بگیرند. اما زمانی که در حوزه قوانین و عرف ناکارآمدی شوند و به تأمین نیازهای حداقل معیشتی، امنیتی و روحی و روانی عاجز می‌مانند، ناچار می‌شوند دست به خشونت بزنند. یعنی برای تحقق خواسته‌های‌شان تصمیم به رفتار خشن می‌گیرند. در بحث دیگر، خشونت امری سازمان یافته است. خشونت

ضربه مهلک دولت به اقتصاد معدنی کشور

دست دولت در جیب معدن داران

باران شاکری روزنامه نگار

حسن حسینیقلی، رئیس انجمن صادرکنندگان سرب و روی ایران با اشاره به ماده ۲۹ قانون معادن؛ که هیچ گونه هزینه‌ای به جز حقوق دولتی معادن نباید از معدن داران دریافت شود گفت: مجلس شورای اسلامی و دولت به دنبال تخلف کردن از قانون معادن هستند که کار آنها مطابق قانون نیست و باعث فشار و تعطیلی بسیاری از معادن و فعالان آن می‌شود.

حسینیقلی ادامه داد: در قانون رفق موانع تولید در ماده ۳۷ که فقط کلوخه شامل آن می‌شود و دولت برای صادرات مواد معدنی چون کنسانتره‌های روی، مس و سرب که جزو مواد خام نیستند عوارض غیرقانونی دریافت می‌کند که با این روند بسیاری از معادن در کشور تعطیل می‌شوند. رئیس انجمن صادرکنندگان سرب و روی ایران افزود، پرداخت نیم درصد برای تقویت دانش بنیان‌ها به دولت بهانه دیگری است جهت تحت فشار دادن فعالین معدن چرا که حمایت اصلی از دانش بنیان‌ها باید توسط دولت صورت بگیرد؛ هیات وزیران که عوارض صادراتی را از نیم درصد تا هشتاد و نیم درصد نوشته باید به این نکته توجه داشته باشد که کدام صادرات در کشور هشتاد درصد سود دارد که هشتاد درصد عوارض قرار داده‌اید؟

وی با اشاره به اینکه پرداخت عوارض صادراتی از ابتدای سال منطقی نیست افزود: عوارض قطعی شده را که باید فعالین از ابتدای سال پرداخت کنند و چون بازار و مصرف داخلی نداریم بنابراین صادرات مواد معدنی به شدت کاهش یافته و افراد نمی‌توانند مس و سنگ آهن را به راحتی صادر کنند.

حسینیقلی با اشاره به دستور احسان خاندوزی برای دریافت دو درصد مالیات علی الحساب گفت: این قانون برای سال ۸۱ است و برای واحدهایی که بعد از چندین سال همچنان سوددهی دارند قابل اجرا است که درصدی مالیات را باید پرداخت کنند بنابراین مالیات از کسی دریافت می‌کنند که سود آور باشد؛ در این بین ممکن است برخی واحدها زیان ده باشند که منطقی نیست از آنها مالیات دریافت شود و دولت در این موضوع بدون مشورت بخش خصوصی باعث رکود و بیکاری در جامعه می‌شود.

رئیس انجمن صادرکنندگان سرب و روی ایران با اشاره به افت قیمت سرب و روی در جهان گفت: در سرب و روی جهان عدد قابل توجهی نیستیم؛ سالی ۲۲۰ هزار تن روی تولید می‌کنیم که ۱۵۰ هزار تن را صادر کرده و باقی آن را در داخل مورد استفاده قرار می‌دهیم اما رقابت روی در دنیا بسیار شدید است و قیمت روی از ۳۰۰ دلار به ۲۶۰۰ دلار رسیده و حدود هزار دلار از سال گذشته تاکنون افت داشته، سرب نیز ۲۵۰۰ دلار بوده که به ۲۰۴۵ دلار رسیده و این موضوع دویین معناست که رقیبای ما از تکنولوژی مناسب استفاده می‌کنند و با روابط بین المللی و بانک‌های قوی به راحتی به درآمد خود می‌رسند؛ و در صورت بی توجهی دولت شاهد صدمه زیادی به بخش تولید، صادرات و اشتغال بخش معدن خواهیم بود.

معاون وزیر صمت اعلام کرد:

وجود ۱۰۰ هزار دستگاه خودرو خارجی در مناطق آزاد

رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران از وجود ۱۰۰ هزار دستگاه خودروی خارجی در مناطق آزاد خبر داد و گفت: با وجود عطش در بازار، گریزی از دلالی نیست.

مهدی ضیغمی، رییس سازمان توسعه تجارت در حاشیه اولین نمایشگاه بین‌المللی صادرات به پاکستان در جمع خبرنگاران گفت: هیات وزیران پلاک گذاری ملی خودرو در مناطق آزاد را مصوب کرد و این فاز اول در خصوص واردات خودروهای کارکرده بود. به زودی هم آیین نامه واردات خودروهای کارکرده ابلاغ خواهد شد. وی در خصوص آیین نامه واردات خودروهای جانبازان نیز گفت: در این زمینه توافق خوبی کردیم و عملاً به مرحله آخر رسیدیم که بحث بارگذاری سامانه ای است. جانبازان عزیز می‌توانند هم از طریق شرکت هایی که معرفی شده اند خودرو وارد کنند و هم خودروهایی که امکان ارائه خدمات پس از فروش آنها وجود دارد. رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران افزود: سامانه برای خودروهای جانبازان ظرف ده تا پانزده روز آینده بارگذاری می‌شود و طی سه نوبت ابتدا با اولویت جانبازان ۷۵ درصد طبق آنچه که در مصوبه آمده قرار خواهد گرفت تا خودروهایی که قابل عرضه است را انتخاب کنند و یا خودشان خودرو وارد کنند و یا به شرکت هایی که وارد می‌کنند سفارش دهند. رئیس سازمان توسعه تجارت در پاسخ به سوال خبرنگار اقتصاد آنلاین مبنی بر این که چه تعداد خودروی خارجی در مناطق آزاد وجود دارد و آیا پلاک گذاری ملی سبب ایجاد بازار سیاه در این مناطق نمی‌شود، گفت: بالای ۱۰۰ هزار دستگاه خودرو در مناطق آزاد و ویژه وجود دارد که با مدل توافقی که با بانک مرکزی انجام شده، طی روبه ای پلاک گذاری خودروهای آغار می‌شود. به گفته ضیغمی در مرحله اول اولویت با پلاک گذاری ملی خودروهای بالای ۲۵۰۰ سی سی است و بعد سراغ بقیه خودروها خواهیم رفت. وی با اشاره به این که واردات خودروهای آمریکایی طبق قوانین ملی ممنوع است، گفت: هدف از اجرای مصوبه واردات خودرو از مناطق آزاد کنترل بازار است. با توجه به این که عطش بازار ۶ سال است که وجود دارد، برخی بیفکند متأسفانه این امکان دلالی وجود دارد. همان طور که خودروی وارداتی خریداری شده از سامانه بعد از ورود به بازار آزاد کمی گران می‌شود.

آدرس: تهران - میدان فاطمی - خیابان فاطمی به سمت خیابان

ولیمصر - کوچه غزالی پلاک ۶ طبقه ۳- واحد ۱۰

شماره تماس و نمابر: ۸۸۹۱۸۰۵۷ - ۸۸۹۶۷۶۹۰

بازرگانی: ۰۹۳۳۷۱۹۰۸۸۱

کدبستی: ۱۴۱۵۸۹۴۸۱۳

آدرس ایمیل: naghsheeghtesad@gmail.com

لینوگرافی و چاپ: شاخه سبز

www.naghsheeghtesadonline.ir

اینفوگرافیک

۸ گام اساسی برای مقابله با تهدیدهای سایبری در تلفن‌های همراه

- بروزرسانی همیشگی سیستم عامل**
- بررسی مجوزهای اپلیکیشن**
- استفاده از فروشگاه گوگل پلی**
- استفاده از قفل صفحه مطمئن**
- فعال کردن قابلیت «دستگاه من را پیدا کن»**
- احتیاط در استفاده از وی‌فای عمومی**
- نصب یک آنتی ویروس معتبر**
- بشکریان گیری دائمی در یک دریاوی خارجی**

عصمت نیک‌نومانی

ISNA

بررسی آمارها نشان می‌دهد

بازار اجاره بها یک قدم جلوتر از تورم

میناعلیزاده روزنامه نگار

بررسی آمارهای مربوط به تورم نشان می‌دهد، از آغاز فصل اجاره در سال جاری تورم اجاره نسبت به تورم عمومی یک قدم جلوتر بوده است. این در حالی ست که با وجود ضریب بالای تورم اجاره در شاخص کل، این بازار می‌تواند سهم بالایی در تحرک موتور تورم عمومی داشته باشد. بازار اجاره در سال‌های اخیر همسو با افزایش افسار گسیخته قیمت مسکن و روند صعودی قیمت دلار، تورم بی‌سابقه‌ای را پشت سر گذاشته است؛ به نحوی که در برخی بازه‌های زمانی، تورم اجاره و مسکن حتی از تورم عمومی نیز پیشی گرفته است. به‌ویژه با آغاز فصل اجاره در سال ۱۴۰۲، تورم در این بازار کاملاً مشهود بود و مردم در ابوابی تمدید قرارداد و یافتن سرپناهی جدید و استیجاری سرگردان کرده بود؛ این مسئله در کلانشهرها نمود بیشتری داشته است. تورم اجاره‌ها ز تورم عمومی پیشی گرفت. بر اساس گزارشی که هر ماه مرکز آمار ایران، از شاخص تورم در کشور منتشر می‌کند، دو ماه ابتدایی سال متأثر از سکون پس از آغاز سال نو و پیش از آغاز فصل اجاره تورم عمومی رشد بیشتری را نسبت به اجاره تجربه کرده است؛ به‌گونه‌ای که تورم عمومی در فروردین‌ماه ۱۴۰۲ معادل ۲.۷ درصد بوده و در اردیبهشت‌ماه نیز ۲.۸ درصد ثبت شده است، اما طی این دو ماه تورم اجاره به ترتیب افزایشی ۱.۷ و ۱.۷ درصد را تجربه کرده است. در خردادماه سال جاری و همراه با آغاز جنب و جوش نسبی مستأجران در بازار اجاره، قیمت‌های جدید خود را نشان داد. به این ترتیب با وجود اینکه در آخرین ماه بهار، تورم عمومی رشدی دو درصدی را به ثبت رسانده، تورم اجاره از آن پیشی گرفته و ۲.۶ درصد افزایش داشته است. با آغاز فصل تابستان با وجود اینکه تورم اجاره به ۲.۴ درصد کاهش یافته، باز هم ۰.۴ درصد از تورم عمومی جلوتر بوده است. این نسبت در مردادماه بیشتر هم شده، تا آنجا که تورم عمومی بانوسان در کانال دو درصدی به افزایشی ۲.۴ درصدی رسیده، اما تورم اجاره طی این یک ماه تا ۲.۳ درصد جلورفته است. در شهر یوم‌راه و با پایان فصل تابستان، این نسبت باز هم بیشتر شده و این بار با وجود اینکه تورم عمومی رشدی دو درصدی را تجربه کرده، اما تورم اجاره تا ۳.۵ درصد بالا رفته است. داده‌های مرکز آمار ایران نشان می‌دهد حتی آغاز پاییز و فروکش نسبی جابه‌جایی مستأجران نیز نتوانسته تمز رشد قیمت در بازار اجاره را بکشد و در حالی که تورم در این بازار ۴.۳ افزایش یافته، اما تورم عمومی ۲.۳ درصد رشد داشته است. تورم اجاره طی ماه بعد، یعنی آبان ۱۴۰۲ به ۴.۱ درصد رسیده و در آذرماه نیز تا ۳.۶ درصد پایین آمده، اما باز هم از تورم عمومی یک قدم جلوتر بوده است؛ زیرا شاخص تورم در این دو ماه به ترتیب افزایشی ۲.۲ درصد و ۲.۹ درصدی را تجربه کرده است.

بررسی جزئی‌تر داده‌های مرکز آمار ایران از تورم نشان می‌دهد، ضریب اهمیت و سهم تورم اجاره در شاخص کل تورم معادل ۳۳.۶ درصد است. این گزاره می‌تواند حاکی از آن باشد که وزن مستگن اجاره در تورم عمومی یکی از عوامل رشد این شاخص در سال ۱۴۰۲ بوده است. بنابراین اگر دولت با برنامه‌ای حساب‌شده و کارشناسی بتواند بازار مسکن را سامان بدهد و از رقابت در بازار اجاره بکاهد، همچنین از سوی دیگر نیز عرضه را به‌طور نسبی در این حوزه افزایش دهد، همراه با کنترل تورم در بازار اجاره و مسکن شاید بتوان از صعود ماهانه تورم عمومی نیز جلوگیری کرد. اما به نظر می‌رسد سیاست‌های دولت‌در این زمینه، تاکنون مانوری نمایشی بوده و با به‌کارگیری برنامه‌هایی که برخی از آنها پیامدهایی منفی گسترده‌ای در همراه داشته، هر روز شرایط را در میدان نبرد سخت‌تری قرار داده است.

گردش مالی ۱۰۰ میلیارد تومانی فیلترشکن‌ها

۲۵دی‌ماه، مراسم رونمایی از دومین گزارش کیفیت اینترنت کشور توسط انجمن الکترونیک کشور برگزار شد. براساس صحبت‌هایی که در مراسم رونمایی از دومین گزارش کیفیت اینترنت کشور مطرح شد، رتبه اینترنت ایران در بخش‌هایی، چون محدودیت، کیفیت و سرعت بین ۵۰ کشور در قعر جدول قرار دارد. انجمن تجارت الکترونیک تهران معتقد است ایران همچنان بی‌کیفیت‌ترین اینترنت جهان را دارد. در این مراسم همچنین اعلام شد مسئله اینترنت به پدیده‌های امنیتی تبدیل شده که این امر جلوی پاسخگویی درباره مشکلات اینترنت توسط مسئولین را گرفته است. رضاتقی پور، عضو کمیسیون صنایع و معادن این کمته‌های امنیتی باشد برای اینکه توجه‌جدی به امنیت فضای سایبر کشور شود. چراکه وقتی شما حفاظتی درست نکرده‌اید، نمی‌توانید انتظار حملات را داشته باشید. گاهی با این موضوع مواجه هستیم که علیرغم سرمایه‌گذاری خوبی که در بحث شبکه مراکز داده و سایر فعالیت‌های اقتصادی در این حوزه انجام شده، در بحث امنیت سایبر متأسفانه سرمایه‌گذاری خوبی صورت نگرفته است. در وهله اول نیازمند یک سری قوانین و مقرراتی هستیم که کاربران و کل فعالیتی که داده جمع‌آوری می‌کنند را به حفظ حریم خصوصی ملزم کنند و در مراحل بعدی هم باید وزارت ارتباطات و سایر نهادهای مسئول امنیت سایبر، نظارت داشته باشند. این نماینده مجلس درباره تأثیر فیلترینگ بر کاهش امنیت سایبری گفت: «هن اطلاع دقیقی ندارم چراکه بحث کارشناسی است؛ باید کسانی که پیگیری می‌کنند که منشأ این حملات داخلی بوده یا خارجی پاسخ دهند. عضو کمیسیون صنایع مجلس یازدهم درباره منشأ حملات سایبری به دیده بان ایران گفت: ایران در امنیت سایبری هیچ حفاظتی ندارد. اگر حملات سایبری داخلی باشد که بحث فیلترینگ می‌تواند مصداق باشد، بولگی اگر منشأ آن خارجی باشد به معنای این است که مشکل حفاظت و تجهیزات اینترنتی داریم. تقوی پور در پاسخ به اینکه آیا وزارت ارتباطات از فروش فیلترشکن‌ها سود می‌برد، گفت: «بعید می‌دانم چراکه آقای رئیسی مأموریتی دادند و براساس گزارشی که ما شنیده‌ایم، هیچ نهاد یا سازمان دولتی و حتی نزدیک به دولت اجازه فروش فیلترشکن را نداشته و این کار را نکرده است. برعکس گزارش‌ها حاکی از آن است که فیلترشکن‌هایی که توسط نهادهای امنیتی تحت تعقیب قرار گرفتند، عده‌هايش با آنچه گاهی حتی همکاران ما اشاره کردند، تفاوت دارد. برخی فیلترشکن‌ها حتی به صورت رایگان استفاده می‌شود. آنچه نهادهای امنیتی اعلام کرده‌اند این است که گردش مالی فروش فیلترشکن در کشور حدود ۱۰۰ میلیارد تومان است.